

חולין פרק ט העור הרוטב דף קיט

לטלטול ויש לו דין 'יד'. בברייתא תנא דבי ר' ישמעאל למדו מהכתוב "זרע זרוע אשר יזרע" ש'שומר' שהוא קליפה של חיטה מצטרף משום שכך הדרך לזרוע, רב צריך להסביר שבברייה שלמה אפילו פחות מפול יש דין שומר ואמר את דינו רק בחתיכה שאינה בריה.

במשנה כתוב שיש בבצל ג' קליפות א. הפנימית שהיא לבנה וראויה לאכילה דינה כחלק מהפרי ב. האמצעית צהובה שיש לה דין 'שומר' רק אם היא שלמה אבל לא נקובה ג. החיצונה שהיא דקה אין בה דין שומר משום שאין שומר על גב שומר. ר' אושעיא הסתפק האם אוכל שמוקף בשומר שחילקו לשניים וכל חצי נמצא עם שומר נפרד האם מצטרפים או לא, הגמ' רוצה להוכיח מדברי ראב"ע ששרביט שיש בו פול אחד מצטרף לטומאת אוכלים למרות שאין בו כביצה לקבלת טומאה ובהכרח מדובר שיש עוד שרביטים שמצטרפים גם הם, אך אפשר לדחות שמדובר בקלח ובדין 'יד' כמו שאמרנו לעיל. הגמ' רוצה להוכיח מדברי תנא דבי ר' ישמעאל שאמר שקליפה של חיטה מצטרפת כדין שומר אבל אפשר לדחות בדוחק שמדובר בחיטים גדולים מאד שיש בגרגר כביצה.

ריש לקיש סבר ששערה שנמצאת על העור אין דינה כ'יד' שאי אפשר להשתמש בה ודינה כ'שומר' משום שהעור נקוב והשיער נמצא בנקב ושומר על הבשר, ולכן שיער שנמצא שלא כנגד הבשר אין בו דין שומר ואינו מטמא, ר' יוחנן אמר שגם לשיער יש דין 'יד' ומטמא אפילו לא נגד הבשר. בברייתא כתוב שעור שיש עליו כזית בשר הנוגע בחוט של בשר או שערה שכנגדו טמא ר' יוחנן הסביר משום 'יד' וריש לקיש

בטומאת אוכלים נאמר דין 'יד' שהוא דבר המועיל לשימוש ודין 'שומר' שהוא דבר השומר על האוכל שנגיעה בהם נחשבת כנגיעה באוכל, רב אמר שאין דין 'יד' לאוכל פחות משיעור כזית ואין דין 'שומר' לאוכל פחות משיעור פול (קטניה), ר' יוחנן אמר שיש 'יד' לפחות מכזית עד פול, ויש 'שומר' אפילו לפחות מפול. בברייתא כתוב ששתי עצמות של מת שיש בכל אחת מהם חצי זית של בשר והכניסו את העצמות ללא הבשר לתוך בית ת"ק אומר שהבית טמא משום שהוא מאהיל על שתי עצמות שבסך הכל יש בהם כזית בשר, יהודה בן נקוסא אומר שאין שתי העצמות מתחברות והבית טהור. רב יכול להסביר שהברייתא מדברת על דין 'יד' שהבשר מחוץ לעצם ודעתו כיהודה בן נקוסא שאין יד פחות מכזית, ויכול להסביר שהברייתא מדברת על דין 'שומר' שהבשר בתוך מוח העצם ודעתו כת"ק שיש שומר פחות מכזית, ר' יוחנן צריך להסביר שהברייתא מדברת ב'יד' וסובר כת"ק שיש יד פחות מכזית עד פול. בברייתא נוספת כתוב שעצם הקולית ר' יהודה אומר שאם יש בה כזית בשר כולה מקבלת טומאה ואחרים אומרים שאם יש בה אפילו פול בשר כולה מקבלת טומאה. גם פה רב יכול להסביר ב'יד' וכדעת ר' יהודה או ב'שומר' כדעת אחרים, ר' יוחנן צריך להסביר ב'שומר' כאחרים והסביר שכוונת אחרים שאפילו פחות מפול מטמא, אבל ריש לקיש הסביר שלדעת אחרים רק אם יש פול בשר מטמא כשיטת רב. במשנה כתוב ששרביט שיש בו גרגירים ראב"ע אומר שבפול אין בו דין 'שומר' משום שהגרגירים גסים אבל בקטניות יש בו דין 'שומר' אפילו אם יש גרגיר אחד ששומר עליו, לשיטת רב קשה שגרגיר קטניות קטן מפול וצריך להסביר שמדובר בקנה שמחזיק את כל השרביטים שיש בהם כזית ובפול לא צריך אותו אבל בקטניות נצרך

חולין פרק ט העור הרוטב דף קיט

הסביר משום 'שומר' ואיבעית אימא
שמודה ריש לקיש שאם יש כמות שערות
שאפשר למשוך איתה את הבשר יש בה דין
'יד'.